

Stanisław Kukawka, Michał Domański

Lisewo, woj. toruńskie. Stanowisko 31

Informator Archeologiczny : badania 17, 37

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w kształcie połowy kuli.

Niewątpliwym "odkryciem sezonu" jest zachowana fragmentarycznie, schematyczna figura kobiety, której kształt sugeruje, że mogła ona służyć jako naczynek lub służyć jako uchwyt byłki czy szerpaka. Cechy płci zaznaczone są wyrytym trójkątem płodności.

Grób kultury amfor kulistych odkryto na głębokości 15-20 cm na pograniczu areniny i calca /o pierwotnej głębokości grobu świadczą występujące na poziomie jego dna "bialeczki" wapienne/. Przekrywający pochówek bruk kamienny został prawie zupełnie zniszczony przez orkę /według relacji właściciela pola z miejsca tego tuż po II wojnie wywiezione "kilka" fur kamienia/, naruszyła ona również układ szkieletów i wyposażenia. Kamienie, rozdrobniona kości i fragmenty ceramiki wyznaczały kwadrat o wymiarach 3,8 x 3,8 m. W stanie mniej więcej nieznacząco zachowała się obstawa zachodnia: zbudowana z naturalnie łamanej średniej wielkości opoki. Zarysu jamy grobowej nie udało się uchwycić. Pochówek zawierał szczątki kostne należąca prawdopodobnie do trzech osobników: dorosłego - w kategorii wiekowej Maturus oraz dwójga dzieci - Infans I i Infans II /skróślenie robocze W.Kozak-Zyohman na podstawie R.Martin, Lehrbuch der Anthropologie, Jena 1910/. Wyposażenie grobowe składało się z 4-5 naczyń, dętka z krzemienia woiyńskiego, szabli dzika i kości młodych zwierząt. Cechy stylistyczne zdobnictwa ceramiki sugerują, że obiekt datować można na starszą fazę kultury amfor kulistych.

LISEWO
woj. toruńskie
Stadowisko 31

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika
Instytut Archeologii i Etnografii
w Toruniu

Badania prowadził mgr Stanisław Kukawka /autor
sprawozdania/ i Michał Domański. Finansował WKZ
w Toruniu. Pierwszy sezon badań. Osada kultury ceramiki
wstępczej rytej i osada kultury pucharów lejkwatych
- faza IIIA.

Stadowisko usytuowane jest ok. 2,4 km na południowy-wschód od centrum wsi Lisewo. Położone jest ono na szczycie wyniesienia okólnego pierwotnie szeregiem małych zbiorników wodnych. Współcześnie zostało ono silnie zniszczone przez intensywną gospodarkę rolną. Badaniami retransmizyjnymi objęto cały przypuszczalny zasięg osady.

Odsłonięte obszar o powierzchni 86 m² // wykopów badawczych/ rejestrują bezpośrednio pod warstwą orną pozostałości sześciu obiektów kulturowych i dwudziestu dołków postępujących. Wśród obiektów jedną owalną jamę paleniskową o średnicy ok. 1,5 m należy przyporządkować kulturowo ceramiki wstępczej rytej. Z jamy pochodzi znaczna ilość ceramiki i artefaktów krzemienianych, przepalone kamienie, fragment sikiery kamienną oraz nieznaczące ilości węgla drzewnych i polipy. Cztery obiekty /części spągowe niewielkich owalnych jam/ są pozostałościami kultury pucharów lejkwatych. Poza ceramiką, którą wstępnie łączyć należy z fazą IIIA, z obiektów pochodzi kilka krzemieni /w tym grot do strzały/ i nieco węgla drzewnych. Przynależności kulturowej jednego z obiektów nie udało się ustalić. Chronologię dołków postępujących, z uwagi na ich stan zachowania, konsystencję i znajdowany sporadycznie materiał ceramiczny należy również łączyć z kulturą pucharów lejkwatych. Ich szczególne układy i wzajemne odległości zarysowały zasięg obiektu o konstrukcji sumkowo-łatkowej ///. Z przyczyn obiektywnych nie udało się odsłonić całego obiektu.

Ogółem w trakcie badań pozyskano 3021 fragmentów ceramiki neolitycznej /w większości kultury ceramiki wstępczej rytej/, 101 artefaktów krzemienianych, wspomniany fragment sikiery kamienną, kilka kamieni ze śladami wyłazania, kilka fragmentów polipy i kości, pobrano próby węgla drzewnych.

Stadowisko rekuje poważnego dużego nadziera. Jego stan zachowania i planowane w tym miejscu inwestycja państwowa będą wymagały podjęcia tu w przyszłości dalszych, bardziej kompleksowych badań wykopaliskowych.

Materiały znajdują się w IAIK WKZ w Toruniu.